

Association "Demetra"
102 a Sheinovo str. Bourgas Bulgaria
tel./fax +359 56 81 56 18 ; e- mail: demetra@unacs.bg

ДО:
Г-ЖА НАДЕЖДА ЙОРДАНОВА,
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО
И
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

От Сдружение „Асоциация Деметра“

ОТНОСНО: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие, публикуван за обществено консултиране на 20.06.2022 г. на www.strategy.bg

УВАЖАЕМА Г-ЖО ЙОРДАНОВА,

Сдружение „Асоциация Деметра“ е неправителствена организация в обществена полза, регистрирана през 18.11.1997 година. През годините на своето съществуване Асоциацията активно участва в лобирането и приемането на Закона за защита от домашно насилие и неговото прилагане, осъществява програми за обучение на специалисти, работещи в това направление /полицаи, прокурори, съдии, социални работници и др./, предоставя комплекс от услуги за пострадали и програма за работа с извършители на насилие. Асоциацията активно работи по противодействие на трафика на хора, сексуалната експлоатация и насилие, основано на пол, както и по разработване и разпространение на превантивни програми сред децата и младите хора с цел предпазване от насилие.

Във връзка с представените за обществено обсъждане проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашно насилие, „Асоциация Деметра“ изразява своята подкрепа за така предложения законопроект в неговата цялост. Промените предлагат по-ефективна защита на жертвите от домашно насилие, оптимизира се производството за налагане на мерки за защита от домашно насилие, включват се програми и специализирани услуги за защита на лица, пострадали от домашно насилие. Промените, предвидени в ЗИД ЗЗДН насърчават служебното начало и споделянето на информация между отговорните институции.

Промените в ЗИД ЗЗДН са важни и необходими и са ответна реакция на зачестилите случаи на домашно насилие. Считаме, че с оглед на влошената ситуация в страната, вследствие на КОВИД-19, случаите на домашно насилие се увеличават неколккратно и държавата е длъжна да защити гражданите си посредством обсъжданите законови промени. Чрез тях се създават адекватни мерки и механизми за защита на пострадалите, както и такива за превенция. В тази връзка смятаме, че така предложеният ЗИД ЗЗДН отговаря на необходимостта да се попълнят или отстранят някои празноти при прилагането на действащия Закон за защита от домашно насилие.

Асоциация Деметра подкрепя решението за създаване на Национален съвет за превенция и защита от домашно насилие. От изключителна важност е и предложението за създаване на

национална информационна система и национален регистър, кодифициращ случаите на домашно насилие на територията на Република България и на български граждани, намиращи се в чужбина.

Изразяваме подкрепата си и относно предложението за регламентиране на услугите, безвъзмездното им предоставяне и финансирането им от държавата. Положително оценяваме разпоредбите, с които се дава предимство „Издадената заповед за защита по чл. 15 или заповедта за незабавна защита по чл. 18 и чл. 19 от този закон се прилагат с приоритет пред постановени привременни мерки или решения в спорове за родителски права.“ Тази правна норма е категорична и изключва всякакво неправилно тълкуване от правоприлагащите органи.

Асоциация Деметра подкрепя разширяването на възможностите за призоваване по искане на молителя „призоваването му може да се извърши чрез телефон, електронен адрес за връчване, телекс, факс или с телеграма“.

Абсолютна подкрепа изразяваме относно предложението за удължаване на преклузивния срок от акта на насилие до депозиране на исковата молба „молбата се подава в срок до 3 месеца от акта на домашно насилие“. Нашата практика показва, че действащият към настоящия момент преклузивен срок от 1 месец е крайно недостатъчен и често бива пропуска от жертвите на домашно насилие.

Като пропуск в ЗИД ЗЗДН отчитаме отпадането на текста, че защита може да се търси и от лица, които са били в интимна връзка с пострадалото лице, без да са имали съвместно съжителство или общо дете. Броят на тези случаи от нашата практика се увеличава и необходимостта от включването на лицата, намиращи се в „интимна връзка“ в действащата нормативна уредба е от изключителна важност.

Като друг недостатък в правната уредба считаме липсата на уточнение в чл. 19, ал.1, който да гласи следното "Заповедта за незабавна защита не подлежи на обжалване и има действие до влизане в сила на заповедта за защита със съдебен акт". Липсата на това уточнение води до неясноти при тълкуването на различни по съдържание /видове мерки/ заповед за незабавна защита и заповед за защита наложена с решение на РС. При обжалване на решението на РС не става ясно дали до произнасяне на ОС действа заповедта за незабавна защита или заповедта за защита наложена с решението на РС. При постановени различни мерки за защита в двата документа, органите които следят за спазването им не могат да определят кои са действащите към момента мерки. Поради тази причина е важно да бъде точно конкретизирано в текста на закона допълнението "до влизане в сила на заповедта на защита със съдебен акт". По този начин става ясно, че до момента на влязло в сила съдебно решение, действа само и единствено заповедта за незабавна защита.

В заключение, Асоциация Деметра подкрепя така предложенния Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие в неговата цялост. Смятаме, че предложените промени са необходими и ще доведат до положителни промени в защитата на лицата, пострадали от домашно насилие. Разширяване на кръга от лица, търсещи закрила по този закон е позитивна стъпка, но считаме за важно и приобщаването в кръга на правно легитимирани лица по ЗЗДН и на лицата в интимна връзка, които не се намират във фактическо съпругеско съжителство. Нашите надежди са чрез новите законови промени ЗЗДН да спомогне за осигуряване на ефективна, надеждна и адекватна защита на пострадалите от домашно насилие.

С уважение
Ана Бурцева
Директор на Отделение „Асоциация Деметра“

